

Werk uitvoeren voor natuur in Lingegebied & Diefdijk-Zuid

Nieuwsbrief Natura 2000

Nummer 3, juli 2017

De voorbereidingen van de maatregelen voor het herstel en verbeteren van de natuur in het Lingegebied & Diefdijk-Zuid vorderen. Wij informeren u onder andere over de aanleg van de bufferzone en de aanleg van het kwelscherm in het natura 2000 deelgebied Nieuwe Zuiderlingedijk. De boswachter van Staatsbosbeheer heeft voor u een aantal leuke wandeltips.

Bijzondere natuur tussen Geldermalsen en Gorinchem
In het Lingegebied & Diefdijk-Zuid (751 ha.) ligt unieke natuur langs de rivier de Linge en de Diefdijk. In het kleinschalige rivierenlandschap met open water, moeras, grasland en bosjes is er rust en ruimte. Het is 1 van de ruim 160 Natura 2000-gebieden in Nederland. De Natura 2000-gebieden vormen samen een netwerk van top-natuurgebieden in Europa waar kwetsbare dieren- en plantensoorten voorkomen. In het Lingegebied zijn dat onder meer moerasspirea, modderkruiper, bittervoorn en kamsalamander. Waterschap Rivierenland, Staatsbosbeheer, provincie Gelderland en de gemeenten Lingewaal en Geldermalsen werken hier samen aan het herstel van de natuur, om de voor Europa en Nederland bijzondere planten en dieren te beschermen en behouden.

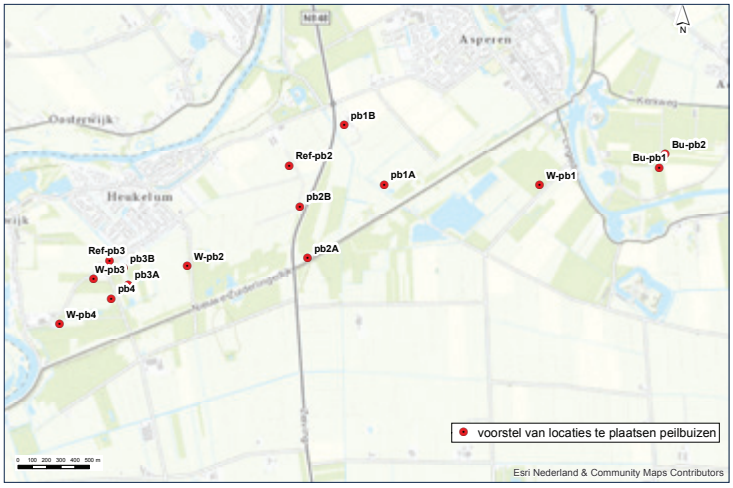
Aanleg Bufferzone tussen natuur en polder

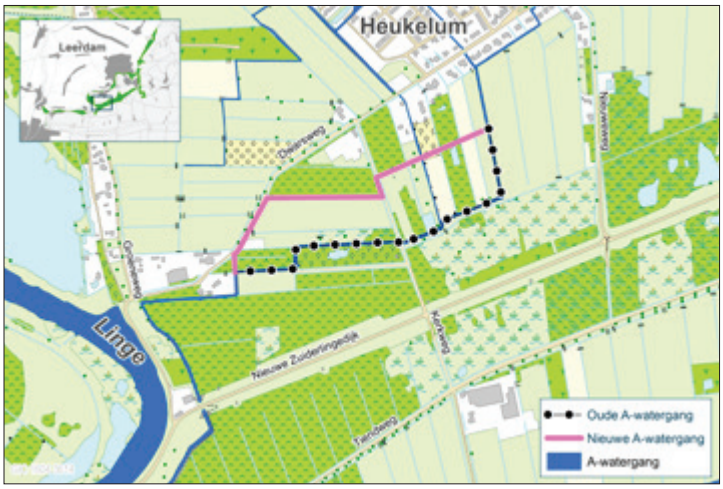
Langs het Natura 2000-deelgebied Nieuwe Zuiderlingedijk wordt in 2020/2021 een bufferzone aangelegd om de verdroging in het Natura 2000-gebied tegen te gaan. De bufferzone is een overgangsgebied tussen de relatief hoge grondwaterstanden in het natuurgebied en het lagere grondwaterpeil in de polder. Dit overgangsgebied komt aan de noordkant van het natuurgebied te liggen. We willen er het waterpeil in de sloten verhogen en de watergang van het Waterschap in noordelijke richting verleggen, zodat de grondwaterstand hoger komt te staan.

Gesprekken eigenaren
In het voorjaar zijn de eerste gesprekken geweest met grondeigenaren in de bufferzone om hen te informeren over de plannen en het beschikbaar krijgen van de benodigde grond. Na de zomer gaan we opnieuw met hen in gesprek over de waterpeilen en de locaties voor stuwen en dammen.

Opname aan bebouwing
Om te monitoren of bebouwing na de aanleg van de bufferzone geen schade oploopt door de hogere grondwaterstand worden enkele gebouwen geïnspecteerd. Het is belangrijk dat de huidige staat van de gebouwen goed wordt vastgelegd. Als alle inspecties klaar zijn, wordt een rapportage gemaakt en naar de eigenaren gestuurd. Dit is waarschijnlijk in september. Indien nodig treffen we passende maatregelen vóór de verhoging van het grondwaterpeil. Ook hierover gaan we met de bewoners in gesprek.

provincie Gelderland

Monitoren van effecten van de bufferzone

De gevolgen van de hogere grondwaterstand op de omliggende landbouwgrond en huizen worden vooraf in kaart gebracht. Om in de gaten te houden of de berekende effecten kloppen plaatsen we op verschillende plekken peilbuizen. We noemen dit een meetnet. We stemmen de locaties af met de grond- en/of huiseigenaren.

Meetnet van peilbuizen
De peilbuizen worden evenwichtig over het gebied verdeeld en zijn onderling met elkaar te verbinden. Buiten het projectgebied komen eveneens peilbuizen zodat beide gebieden met elkaar vergeleken kunnen worden. Het meten en monitoren van de grondwaterstand start deze zomer nadat de peilbuizen geplaatst zijn en duurt 7 jaar. Vanaf 2020 gaat het waterschap de werkzaamheden uitvoeren. Daarna kan het grondwaterpeil omhoog.

Put van Bullee

Afgelopen periode is gesproken met de grondeigenaren aan de watergang bij de Put van Bullee. Deze gesprekken leverden waardevolle informatie op over de lokale situatie. Momenteel wordt eerst extra onderzoek uitgevoerd.
Als alle informatie beschikbaar is worden de maatregelen uitgewerkt om het bijzondere kalkmoeras in de Put van Bullee te beschermen.

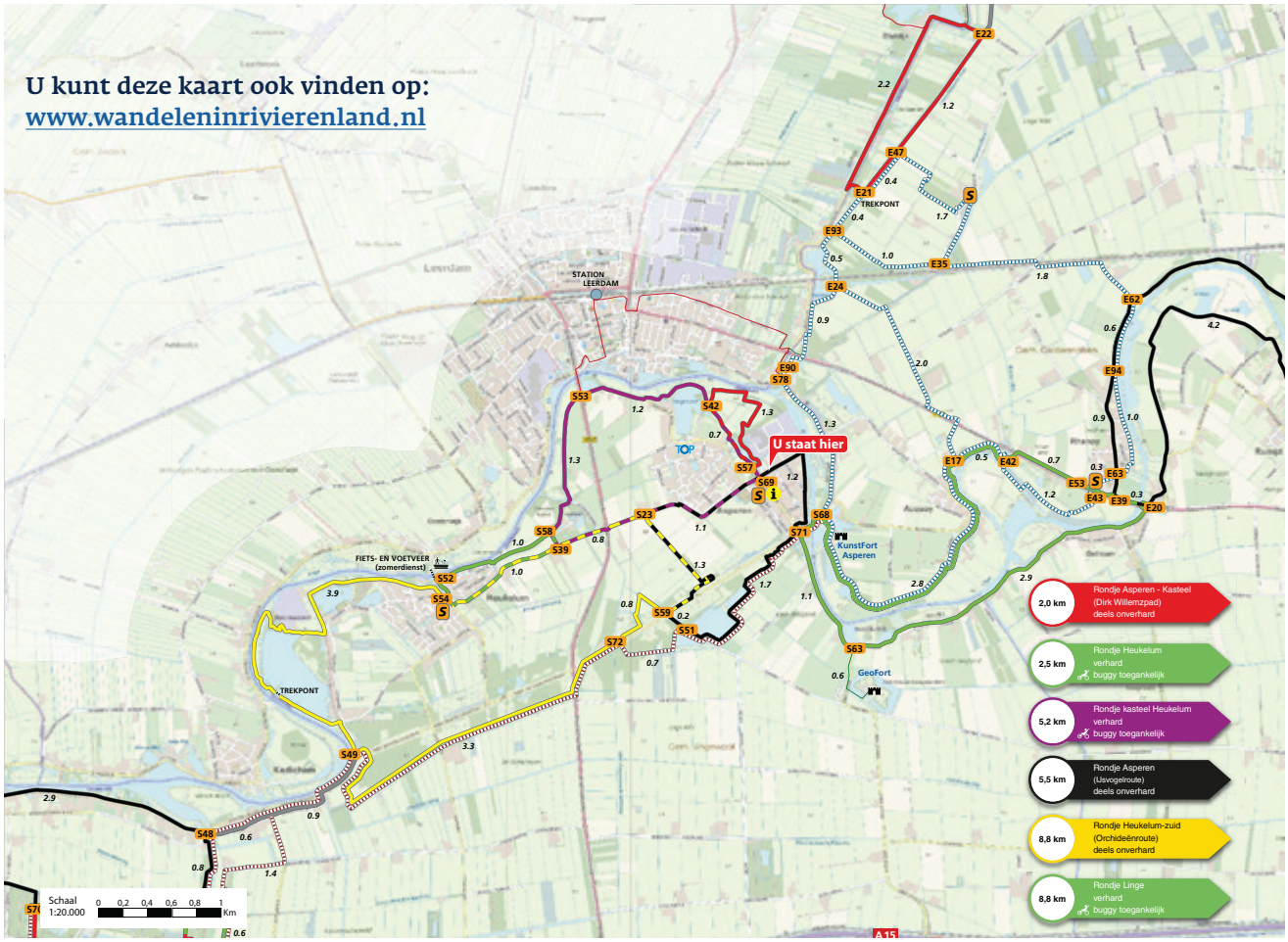
Bestemmingsplan voor nieuwe watergang

Voor de aanleg van de bufferzone is het nodig om de watergang van het Waterschap ten zuiden van Heukelum, in noordelijke richting te verleggen. Op het kaartje is te zien waar de watergang (donkerroze) komt te liggen. De huidige watergang (op de kaart gestippeld) blijft liggen en dient dan alleen nog als waterberging. Deze sloot zal geen water meer afvoeren.
Op de plek waar de nieuwe watergang komt wordt de bestemming gewijzigd in water. Voor de overige gronden in de bufferzone, blijft de bestemming ongewijzigd, tenzij de eigenaar hier zelf de bestemming natuur van wil maken. De direct betrokken grondeigenaren worden persoonlijk geïnformeerd over de procedures. De provincie zal na de zomer starten met de bestemmings-planwijziging en is bezig met de noodzakelijke onderzoeken. Denk hierbij aan onderzoek naar de aanwezige dieren en planten, bodemkwaliteit, archeologie etc. Voor belangstellenden wordt een inloopbijeenkomst georganiseerd.

Tips van de boswachter

Het Natura 2000-gebied Lingegebied en Diefdijk-Zuid is niet alleen waardevol voor planten en dieren. Ook wandelaars komen hier goed aan hun trekken. Als wandelaar ziet u niets van de Natura 2000-status. Maar wie tijdens het wandelen bedenkt dat dit voor Europa vrij unieke en belangrijke natuur is, geniet misschien nóg meer van de tocht.

Dianne Renders, *boswachter van Staatsbosbeheer geeft u een aantal wandeltips.*

Wandelen door Natura 2000-gebied

Sinds kort is in de regio een wandelkeuzenetwerk aangelegd. Met gekleurde pijlen en genummerde palen (de keuzepunten) kunnen wandelaars hun wandelroute zelf uitstippelen en zo lang en kort maken als ze willen. Rondom Asperen en Heukelum is een dicht wandelpadennetwerk, waarvan veel routes een Natura2000 gebied doorkruisen. Het gemeentehuis in Asperen is een goed startpunt.
De ultieme Natura 2000-route is 16 km lang. Hiervoor volg je eerst de zwarte route, dan de gele tot aan de Linge. Daar stap je via de groene route over op de paarse route en tot slot via de rode route terug naar het beginpunt.

Wat kun je op deze route zoal verwachten?
De zwarte route gaat langs de bufferplassen aan de zuidkant van de Nieuwe Zuiderlingedijk. Deze plassen zijn ontstaan door kleiwinning voor dijkverhogingen na het hoogwater van 1995. In de bufferplassen wordt water uit de Linge opgeslagen. Het stroomt door kleine openingen langzaam van de ene naar de andere plas, waardoor de waterkwaliteit verbeterd. Vervolgens wordt het vanuit de plassen verder door het natuurgebied gepompt.

Waar de zwarte en gele route bij elkaar komen, sla je af naar de gele route. Net over de dijk kom je bij een historische plaats uit, waar de Hooglander watermolen stond. Deze molen zorgde ervoor, samen met nog meer molens, dat de Asperense polder droog gehouden werd. Bij oorlogsdreiging werden de molens ingezet om juist water ín de polder te pompen. Het onder water zetten van land (inunderen) in de Nieuwe Hollandse Waterlinie moest de vijand op afstand houden. Grote forten zijn duidelijk herkenbare overblijfselen hiervan, maar er zijn ook nog heel veel kleine herinneringen te vinden in het landschap zoals dit bruggetje in de Hooglandse wetering.
Als je via de gele route bij de Linge aangekomen bent, kun je hier de Koornwaard in lopen. De grote plas in deze Linge-uiterwaard is ontstaan door klei- en zandwinning. Het diepste punt van de plas ligt rond de 20 meter. In 2016 heeft Staatsbosbeheer de plas gedeeltelijk ondieper gemaakt, door vrijgekomen bagger uit de Linge in de plas te laten storten. Er zijn nu eilanden en het water is veel minder diep. Dit zorgt voor een natuurlijker watersysteem. Op en om de eilanden zijn veel watervogels te bekijken. Ze kunnen in het ondiepe water meer voedsel vinden en zijn veilig op de eilanden. De Koornwaard is ook een ideale plek om de ijsvogel te spotten. Halverwege het natuurgebied steek je het water met een trekpontje over om de route te vervolgen.

Via het mooie centrum van Heukelum loop je verder langs de Linge. Voorbij het Galgenwiel gaat de route door de Asperense Waard. Een mooie, kleine uiterwaard met knotwilgen en goed ontwikkeld grasland, waar in mei/juni erg veel orchideeën groeien. In deze uiterwaard is het niet de bedoeling vrij rond te struinen, maar vanaf de paden zijn de orchideeën heel goed te zien.

Restant van locatie watermolen bij Asperen

Aanleg kwelscherm in Asperense Vliet

Door het Natura 2000-natuurgebied in de Nieuwe Zuiderlingedijk, eigendom van Staatsbosbeheer, stroomt de Asperense Vliet. Dit is een A-watergang die zorgt voor de afvoer van water uit de wijde omgeving. In het natuurgebied zijn de kaden aan weerzijden van de Asperense Vliet instabiel. Hierdoor lekt er water uit het natuurgebied weg. Het gevolg is dat in het natuurgebied goede kwaliteit grondwater verloren gaat en de natuur verdroogt. Als tijdelijke oplossing voert Staatsbosbeheer extra water aan uit de voorraadplassen ten zuiden van de Nieuwe Zuiderlingedijk. De kwaliteit van dit water is echter niet goed genoeg. Een betere oplossing om het weglekken te stoppen is een kwelscherm aan beide kanten van de vliet. Het kwelscherm is gemaakt van folie en wordt verticaal in de grond geplaatst. Staatsbosbeheer is inmiddels gestart met de voorbereidingen, zoals het onderzoeken naar de beste locatie voor het scherm, het opstellen van een programma van eisen, informatie verzamelen voor het bestek en de vergunningen aanvragen. De aanbesteding kan gehouden worden in de eerste helft van 2018. De plaatsing is gepland in het najaar daarop.

Vragen?

Heeft u vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief, dit project of wilt u meer informatie. Dan kunt u contact met ons opnemen via lingediefdijk@gelderland.nl.

Colofon

Deze digitale nieuwsbrief is een initiatief van de provincie Gelderland, in samenwerking met Waterschap Rivierenland, Staatsbosbeheer en de gemeenten Lingewaal en Geldermalsen. De nieuwsbrief verschijnt minimaal 2 keer per jaar, of zoveel vaker als nodig is.
Ontvangt u deze nieuwsbrief nog niet, dan kunt u zich hiervoor aanmelden via het e-mailadres lingediefdijk@gelderland.nl.

Provincie Gelderland
Eusebiusplein 1-a
6811 HE Arnhem
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl

17153 008